

16.4.2025

Sisäministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto Pelastussuunnitelma -yleisohjeesta

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa Pelastussuunnitelma -yleisohjeesta. Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua em. asiassa ja esittää kohteliaimmin lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriön lausunto

Pelastussuunnittelu -yleisohje on hyvin laadittu ja selkeästi kirjoitettu. Ohje selkeyttää epäselvyyksiä työnantajan päällekkäisistä vastuista muun muassa työturvallisuuslain perusteella laadittavien suunnitelmien ja pelastussuunnitelman välillä. Ohjeen käytettävyyttä edistäisi, jos ohjetta voisi täydentää liitteellä tai linkillä sähköiseen asiakirjaan tai tietovarantoon, jossa olisi pelastussuunnitelman yleinen asiakirjarunko/sisällysluettelo ja muita laatimista helpottavia lähteitä.

Valtiovarainministeriö kiinnittää erityistä huomiota hyvinvointialueiden keskeiseen ja monitahoiseen rooliin ja vastuisiin kiinteistöjen pelastussuunnittelussa, kuten jäljempänä todetaan. Tästä syystä ministeriö ehdottaa, että hyvinvointialueiden erityinen vastuu tuotaisiin selkeästi esiin, esimerkiksi ohjeen Johdanto-luvussa.

Lausunnon taustoitus

Ohjeessa todetaan, että Pelastussuunnitelma -yleisohjeen pääasiallisena kohderyhmänä ovat rakennusten omistajat, haltijat ja toiminnanharjoittajat, näille palveluita tuottavat tahot sekä pelastussuunnittelua valvovat ja ohjaavat pelastusviranomaiset. Hyvinvointialueet voivat tapauskohtaisesti toimia kiinteistöjen omistajina, haltijoina tai toiminnanharjoittajana. Näissä rooleissaan hyvinvointialueet vastaavat pelastussuunnitelmien laatimisesta, päivittämisestä ja suunnitelmista viestimisestä, henkilöstönsä osaamista pelastustehtävän hoitamisessa sekä muista omatoimisen varautumisen velvoitteista niissä kiinteistöissä, joissa hyvinvointialue järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja. Koska hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös pelastustoimen järjestäminen, hyvinvointialueiden pelastuslaitokset vastaavat pelastussuunnittelun ohjauksesta, neuvonnasta ja viestinnästä sekä pelastustoimen valvonnasta.

Pelastuslain 15 § velvoittaa kiinteistön haltijaa yhteistyössä kiinteistön toiminnanharjoittajien kanssa laatimaan pelastussuunnitelman kohteisiin, jotka ovat poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista

vaativampi tai joissa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuva vaara tai mahdollisen onnettomuuden aiheuttamat vahingot voivat olla vakavia. Tällaisia kohteita ovat muun muassa sairaalat ja muut sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköt, lastensuojelun, iäkkäiden ja vammaisten toimintayksiköt ja asumisyksikköinä toimivat palvelu- ja tukiasunnot sekä työpaikat, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 50.

Pelastuslain 14 §:n mukaan rakennuksen omistaja, haltija ja toiminnanharjoittajat vastaavat kukin osaltaan ja keskinäisessä yhteistyössä omatoimisen varautumisen velvoitteesta, jolla tarkoitetaan tulipalojen ja vaaratilanteiden ehkäisyä; henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen varautumista vaaratilanteissa; omatoimisiin pelastustoimenpiteisiin varautumista sekä tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa. Rakennuksen haltija vastaa pelastussuunnitelman laatimisesta, sen ajantasaisuudesta ja siitä tiedottamisesta yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa.

Rakennuksen omistaja, esimerkiksi kunta, on lähtökohtaisesti rakennuksen haltija, mutta omistaja voi luovuttaa rakennuksen hallintaoikeuden esimerkiksi hyvinvointialueelle vuokrasopimuksen nojalla. Rakennuksessa toimintaa harjoittavat voivat olla yksityisiä tai julkisia organisaatioita. Toiminnanharjoittajan pelastussuunnitelmalla voidaan täydentää yhteistä suunnitelmaa kuvaamalla toiminnanharjoittajan toiminnan ja tilojen erityispiirteitä sekä yksityiskohtaisia turvallisuus- tai toimintaohjeita. Tällaisia tarpeita on erilaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen tehtävänä on huolehtia pelastuslain 27 §:ssä säädetystä, hyvinvointialueen päätöksen mukaisesta pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi ja niiden seurausten rajoittamiseksi. Pelastuslaitos huolehtii myös pelastustoimen valvontatehtävistä, kuten palotarkastuksista ja muista toimenpiteistä laatimansa valvontasuunnitelman mukaisesti.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Ville-Veikko Ahonen

VN/740/2024-VM-41

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: